

Opiskelijan osallistuminen lääkehoidon toteuttamiseen Harjoittelussa

(päiv. 3.7.2024)

Opiskelijoiden osallistuminen lääkehoitoon harjoittelussa edellyttää heiltä riittäviä koulutuksessa saatuja teoreettisia tietoja ja taitoja lääkehoidosta sekä lääkelaskujen virheetöntä hallintaa.

Opiskelijan tulee osoittaa/ on velvollinen esittämään harjoittelujaksoon mennessä suorittamansa lääkehoidon opinnot (lääkehoidon opintojen laajuus ja suoriutuminen opinnoista sekä lääkelaskennasta). Opiskelijalla voi olla käytössä esimerkiksi lääkehoitopassi tai hän osoittaa osaamisensa opintorekisteriotteella.

Lääkehoitoon osallistumisessa otetaan huomioon opiskelijalta vaadittava osaamisen taso ja opiskelijan lääkehoitoa koskevat oppimistavoitteet.

- Opiskelijat harjoittelevat lääkehoidon toteutusta koulutuksensa mukaisesti työpaikkaohjaajan välittömässä:
  - ohjauksessa,
  - valvonnassa ja
  - vastuulla.

Opiskelijan lääkehoidon ohjaajana toimii terveydenhuollon ammattihenkilö, jolla on voimassa olevat luvat toteuttaa lääkehoitoa.

Kirjattaessa potilaan/ asiakkaan/ asukkaan lääkehoidon tietoja sekä ohjaaja että opiskelija merkitsevät nimensä potilasasiakirjoihin.

Opiskelijan tulee:

Tutustua

- Kainuun hyvinvointialueen lääkehoitosuunnitelmaan,
- harjoitteluyksikön lääkehoitosuunnitelmaan ja yksikössä toteutettavaan lääkehoitoon
- sairaala-apteekin ohjeisiin

Noudattaa Kainuun hyvinvointialueen ohjeita, mm.

- hallinnollista ohjetta potilaan/ asiakkaan/ asukkaan tunnistamisesta

Kainuun hyvinvointialueen lääkehoitosuunnitelma

Versio	1.0.1.1
Version päivämäärä	8.2.2024
Luonut:	Turvallinen lääkehoito -työryhmä
Hyväksytty (allekirjoitus; pvm.)	Johtajaylilääkäri
Luottamuksellisuus	Julkinen asiakirja

[Kainuun hyvinvointialueen lääkehoitosuunnitelma \(sharepoint.com\)](https://sharepoint.com)

Lääkehoidon turvallisuuden edistäminen kuuluu kaikille

- Useimmat lääkehoidon haittatapahtumat ovat estettävissä mm. noudattamalla
  - työ- ja hallinnollisia ohjeita että toimintatapoja
  - potilaan/ asiakkaan/asukkaan tunnistamisesta tai
  - lääkkeiden kaksoistarkastuksesta
- Opiskelijan tulee tehdä Haipro –ilmoitus havaitsemastaan läheltä piti – tai tapahtui potilaalle – tilanteesta
- Havaintosi ovat meille tärkeitä ja HaiProssa voit antaa myös muun kehittämisidean

Opiskelijan tulee hallita lääkehoidon toteuttamiseen liittyvät keskeiset asiat toteuttaessaan lääkehoitoa:

- farmakologian perusteet
- tavallisimmat lääkeaineryhmät ja niiden käyttöalueet, vaikutusmekanismit ja antotavat
- lääkkeiden terapeuttiset, haittavaikutukset ja yhteisvaikutusmekanismit, yhteisvaikutusmekanismit
- lääkehoidon tarpeen arviointi, vaikutusten seuranta, kirjaaminen, lääkehoidon tarkistaminen ja arviointi
- aseptiikka
- hyvä käsihygienia
- lääkehoitoon liittyvä potilasohjaus
- lääkkeiden tilaaminen
- lääkkeiden hävittäminen
- turvallisen lääkehoidon edistäminen
- lääkelaskenta

Opiskelijan saa harjoitella palvelu- tai toimintayksikössä huomioiden yksikön lääkehoidon luonne ja lääkehoitosuunnitelma lääkehoitoon liittyviä tehtäviä

- Laillistettuun tai nimikesuojattuun terveydenhuollon ammattiin opiskeleva opiskelija voi harjoitella ohjaajan ohjauksessa lääkkeenantoa potilaalle luonnollista tietä eli tabletteina, kapseleina, liuoksina, silmä- ja korvatippoina, voiteina, laastareina, ja peräpuikkoina, inhalaationa, ja ravitsemusletkuun annosteltuna.
- lääkelistan tarkistaminen ajan tasalle
- lääkehoidon toteutuksen suunnittelu ja määräysten kirjaaminen
- lääkkeen jakaminen potilaskohtaisiin annoksiin
- lääkkeen käyttökuntoon saattaminen annostelumuodon mukaan
- lääkkeen antaminen potilaalle

- Laillistettuun tai nimikesuojattuun terveydenhuollon ammattiin opiskeleva opiskelija voi harjoitella ohjaajan ohjauksessa injektiona annettavaa lääkkeenantoa potilaalle (s.c., i.c., i.m.) käyttökuntoon saattamista ja antamista potilaalle **ohjaajan välittömässä valvonnassa.**

Edellä olleiden ohjeiden lisäksi **sairaanhoidtaja, ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajaopiskelijat** voivat osallistua nimetyn ohjaajan vastuulla ja välittömässä valvonnassa ja ohjauksessa vaativan lääkehoidon toteuttamiseen ja niihin liittyviin toimenpiteisiin sen jälkeen, kun

- kyseinen asia on opetuksessa käsitelty,
- opiskelija on suorittanut asiaan liittyvän laboraatio-opetuksen hyväksytysti ja
- opiskelija esittää todistuksen / lääkehoitopassin suorittamistaan lääkehoidon opinnoista ja niistä suoriutumisestaan.

Näitä ovat esim.

- suonensisäisen neste- ja lääkehoidon toteuttaminen
- suonensisäisen ääreislaskimo kanyylin asettaminen
- verensiirtojen toteuttaminen.

Ohjaajalta edellytetään voimassa olevaa pätevyyttä lääkehoidon toteuttamiseen ja opiskelijalta tutustumista Kainuun hyvinvointialueen ohjeeseen

Toiminta tulkitaan kuin ohjaaja itse antaisi lääkkeitä ja opiskelijan on toimittava välittömässä valvonnassa. Lisäksi erityistä huomiota on kiinnitettävä riskilääkkeiden kohdalla, joita ovat esim. insuliinit, solunsalpaajat ja PKV -lääkkeet.

Sh-, th-, klö- tai eh-opiskelija voi harjoitella vaativaa lääkehoitoa edellä mainittujen ehtojen täytyessä seuraavasti

- Perifeerisen kanyylin asettaminen
- Nesteensiirtoletkuston liittäminen infuusionestepussiin tai -pulloon sekä letkuston täyttäminen
- Nesteensiirtoletkuston liittäminen potilaan i.v.-kanyyliin sekä kolmitiehanan ja takaiskuventtiin käyttö
- Lääkeaineiden (tai infuusiokonsentraattien) lisääminen infuusioon ja tarvittavien merkintöjen tekeminen lääkelisäysetikettiin (ohjaaja varmistaa nimikirjoituksellaan)
- Infuusionestepussin tai -pullon vaihtaminen
- Tiputusnopeuden muuttaminen
- Erilaisten infuusioautomaattien ja ruiskupumppujen toimintaan tutustuminen sekä käyttäminen ohjattuna
- Lääkärin määräämän i.v.-lääkityksenannoksen laskeminen
- Lääkeaineiden ruiskuun vetäminen
- I.v.-injektion antaminen perifeeriseen kanyyliin (sisältää kanyylin huuhteluninfuusioiden välillä)
- Infuusioportin ja muiden sentraalisten katetrien kautta annettavaan lääkehoitoon perehtyminen, infuusioportin käyttöönottoon ja huoltoon osallistuminen
- Potilaan nestehoidon ja nestetasapainon tarkkailu
- Lääke-, neste- ja ravitsemushoidon suunnittelun ja vaikuttavuuden arvioinnin harjoittelu (lääkkeiden vaikutusten seuranta, huomiointi ja lääke- ja ravitsemushoidon suunnitelman ja toteutuksen kirjaus)
- Perifeerisen kanyylin ja sentraalisen katetrin sekä ympäröivien kudosten hoito ja päivittäinen tarkkailu
- Perifeerisen kanyylin sekä sentraalisen katetrin poistaminen
- I.v.-lääkkeen antovälineiden turvallinen hävittäminen

Nimikesuojattuun terveydenhuollon ammattiin opiskeleva opiskelija saa harjoitella ohjaajan välittömässä valvonnassa suonensisäistä nestehoidon toteutusta.

- Avustaminen perifeerisen kanyylin laitossa
- Lääkkeettömän nesteensiirtoletkuston täyttäminen
- Lääkkeettömän perusliuosta sisältävän infuusiopussin tai -pullon vaihtaminen
- Nestehoidon toteutuksen seuranta ja kirjaaminen
- Perifeerisen kanyylin poistaminen

Ensihoitoon suuntaavat lähihoitajaopiskelijat saavat lisäksi harjoitella ohjaajan välittömässä valvonnassa perifeerisen kanyylin asettaminen

Toimiessaan sijaisuudessa opiskelija...

- Osoittaa osaamisensa sijaisuuden mukaisesti kuten muukin henkilöstö
  - verkkokurssien tenteillä
  - perehtymisellä ja
  - näytöillä lääkehoidon toteuttamisessa

KAINUUN
Hyvinvointialue
Järjestämisen tuki/Hoitotyö
Järjestämisen tuki/Lääkehoitosuunnitelma

Hallinnollinen ohje
Ladittu 26.06.2023
Hyväksytty 26.6.2023

Huovinen-Tervo Marjo
Huovinen-Tervo Marjo

3 (4)

Lallistetun terveydenhuollon ammattihenkilön sijaisena toimivan opiskelijan valtuudet ja toimintaoikeudet

Palvelu- tai toimintayksikkö _____
Sijaisen nimi ja opintovaihe _____
Sijaisen ohjaaja _____
Sopimuksen voimassaoloaika-
Palvelusihenkilö- / vast. _____
Päiväys ____ / ____ / 20__

Palvelu- tai toimintayksikkö _____
Sijaisen nimi ja opintovaihe _____
Sijaisen ohjaaja _____
Sopimuksen voimassaoloaika
Palvelusihenkilö- / vastaava hoitaja _____

Lallistetun terveydenhuollon a
vastuuhoitajan valvonnassa pe

Hoitotyö

Ottaa vastaan uuden poti

Seuraa potilaan vointia ja i

Osallistuu lääkinrikiertoon j

Antaa potilasohjausta ja ohje

Siirtää potilaan jatkohoitoon t

Siirtää huonokuntoisen potilaan _____-osaastolle

Sopi potilaan jatkohoitoon siirron toiseen laitokseen / terveysasemalle

Kofuttaa potilaan

Osallistuu potilaan hoidon suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin hoitosuunnitelman mukaan (huomioiden osaaminen ja opintojen vaihe)

Varmistaa potilaan hoidon jatkuvuuden

_____

_____

_____

KAINUUN
Hyvinvointialue
Järjestämisen tuki/Hoitotyö
Järjestämisen tuki/Lääkehoitosuunnitelma

Hallinnollinen ohje
Ladittu 26.06.2023
Hyväksytty 26.6.2023

Huovinen-Tervo Marjo
Huovinen-Tervo Marjo

4 (4)

Palvelusihenkilön allekirjoitus _____

Lääkehoito ja tarvittavat näytöt

Jakaa per os lääkkeet potilasannoksien / tarjottimelle

Tekee lääkeannokset potilastietojärjestelmään ja lääkekorttiin

Antaa per os lääkettä potilaalle (käsostarkastus)

Antaa inhaloitavat hengenhädistuslääkkeet potilaalle

Vaihtaa lääkkeetön iv-infuusioneste

Seuraa, havainnoi lääkehoidon vaikutuksia, muutostarpeita ja raportoi niistä eteenpäin

Informoi ja neuvoo potilasta lääkehoitoon liittyvissä asioissa

Kirjaa lääkehoidon suunnittelua, toteutusta ja vaikuttavuutta

Näyttö: _____

Toimenpiteet ja tarvittavat näytöt

Mittaa potilaan verenpaineen ja syketaajuuden

Mittaa potilaan verensokerin

Valmistele toimenpidevälineistön

Valmistele potilaan ja osallistuu osastolla potilaalle tehtäviin toimenpiteisiin

Näyttö: _____

- Toimiessaan sijaisena opiskelija täyttää lisäksi työnantajan (esihenkilön) kanssa sopimuksen, jossa määritellään opiskelijan valtuudet ja toimintaoikeudet

Turvallinen lääkehoito toteutetaan yhdessä

7 oikein lääkehoidossa

Oikea lääke

Oikea annos

Oikea antoaika

Oikea antotapa

Oikea potilas

Oikea ohjaus

Oikea dokumentointi

